

Nog even over streven naar geïnformeerde keuze; ik snap helemaal waarom daar binnen de gedragsunit voor gekozen is, maar het is denk ik wel een keer leuk/ goed om daar, als het allemaal wat rustiger is, een keer wat uitgebreider over te hebben. Dit is een onderwerp waar binnen het rivm verschillend over wordt gedacht. (Binnen het CIB werkt men bijvoorbeeld af en toe samen met je Radboudcollega 5.1.2e op gebied van persuasive communication, dat zal men vanuit de kankerscreeningen minder snel doen omdat men daar expliciet streeft naar geïnformeerde besluitvorming en niet sturend wil zijn). Ik merk dat ik, maar dat ligt waarschijnlijk aan mij, nog niet helemaal helder heb wat de positie van de gedragsunit is in dit geheel.

Waar denk ik wel meer consensus over is binnen het RIVM, is dat het concept geïnformeerde besluitvorming en definities die in de literatuur hiervoor worden gebruikt voor de (RIVM) praktijk complex en vrij problematisch zijn. Daar wordt wel aan gewerkt, intern, maar ook extern. Ik ben bijvoorbeeld zijdelings betrokken bij ZonMw project van 5.1.2e 5.1.2e, waar met public health mensen en ethici wordt nagedacht over een nieuwe definitie en invulling van dit begrip. Ook binnen het centrum voor bevolkingsonderzoek is men hiermee bezig. (Daarbij spelen vragen als hoe sturend mag je zijn, hoe sluiten wij aan bij de groep die geen rationele keuzestijl hanteert, hoe gaan wij om met gegeven dat streven naar geïnformeerde besluitvorming maar ten dele overlapt met wat door de doelgroep belangrijk wordt gevonden, een deel wil namelijk niet zozeer een geïnformeerde keus maken, maar een keus waar men vertrouwen in heeft, en wat betekent dit dan voor de informatie/ communicatie ect ect).

Nogmaals bovenstaande is meer iets voor later als het hopelijk een keer wat rustiger wordt *

Groetjes

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Centrum voor Voeding, Preventie en Zorg
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
tel 030 5.1.2e
mob 06 5.1.2e
fax 030 5.1.2e
email 5.1.2e @rivm.nl
Niet aanwezig op 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e, PhD

Centre for Nutrition, Prevention and Health Services
National Institute for Public Health and the Environment
P.O. Box 1, 3720 BA
Bilthoven, The Netherlands
T +31 30 5.1.2e
M +31 6 5.1.2e
F +31 30 5.1.2e
E 5.1.2e @rivm.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Sent: maandag 1 maart 2021 09:20

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Subject: RE: Doorst: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag

Hoi 5.1.2e

Dank voor de feedback. Paar korte reacties:

-Voor context: Dit is een document voor professionals (net als onze andere basis documenten), vandaar iets hoger niveau (maar nog steeds versimpeld).

-Begrijpelijkheid van taal is geen gedragsveranderingsmethode, maar een voorwaarde voor effectieve communicatie. Dat volgt op de stap Doelgroep → gedrag → determinant → methode + parameters → praktische uitwerking. Waar van toepassing bij een methode komt het terug in de parameters. We kunnen het ook toevoegen bij de introductie 'Hieronder staan methoden van gedragsondersteuning. Bij de uitwerking in concrete communicatie producten dient men altijd rekening te houden met het aansluiten bij het gekozen medium en de doelgroep (cultureel sensitief, begrip niveau, etc). Dit staat verder toegelicht in het Stappenplan [link]'.

-We hebben expliciet gezien de rol van het RIVM gekozen voor de geïnformeerde keuze en ondersteunen van gedrag daarin. Alle indruk van onbewuste beïnvloeding kan rieken naar manipulatie en dat gaan we hier niet promoten. Het is een set aan communicatie technieken en niet methoden om de omgeving te veranderen. Dat zou een anders document kunnen zijn eventueel, dat was hier niet het doel.

Met hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e | Gedragswetenschapper

RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij | Corona Gedragsunit – wetenschappelijke basis
Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven / Postbus 1 5.1.2e | 3720 BA Bilthoven

T +31 302743490 (secretariaat) | M +31 5.1.2e | E 5.1.2e @rivm.nl | Tw 5.1.2e

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Sent: maandag 1 maart 2021 08:33

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Subject: FW: Doorst: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag

Ha 5.1.2e

Gisteren ook 5.1.2e nog even om input en wat voorbeelden gevraagd – zie hieronder. Wellicht de facebook syriers gezond van 4 GGD'en en Pharos nog toevoegen als gezondheidsvoorbeeld?

Mogelijk dat elders in het NKC handboek al in wordt gegaan op begrijpelijke communicatie?

Succes met afronden!

Groet, 5.1.2e

(CVB = Centrum voor Bevolkingsonderzoek – zij voeren regie op oa de borstkankerscreening, baarmoederhalsscreening etc)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Sent: zondag 28 februari 2021 21:32

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Subject: RE: Doorst: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag

Ha 5.1.2e

Inderdaad een mooi stuk, maar sluit mij aan dat wel erg uitgaat van rationele keuzemodel en streven naar geïnformeerde besluitvorming. Voor zover ik weet is dit streven naar geïnformeerde besluitvorming bij infectieziekten/CIB ook minder nadrukkelijk het streven dan bijvoorbeeld de kanker screeningen, waar dit een expliciet kwaliteitscriterium is. Dat is ook logisch omdat de voor en nadelen bij screening bij dezelfde persoon liggen en bij infectieziekten een verantwoordelijkheid is richting de bescherming van kwetsbaren in de bevolking, naast het individuele belang. Bij CVB zal men daarom voorkomen om sturend te communiceren, terwijl dat bij Cib minder problematisch wordt gevonden (is mijn indruk). Van de screeningen weten wij ook dat een aanzienlijk deel van de mensen helemaal geen informatie leest, laat staan afweegt, maar gewoon meedoen omdat de overheid het aanbiedt en omdat ze daar vertrouwen in hebben. Het zou mij niet verbazen als dat voor vaccineren en naleven van de maatregelen vergelijkbaar is. Ook de WRR relativeert in haar rapport 'Weten is nog geen doen' de rol van het

aanbieden van informatie (zeker voor groepen in de samenleving die het al lastig hebben). Misschien leuk om het een keer in een inhoudelijk wp overleg hierover te hebben? (5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e zal er nu vast geen tijd voor hebben, maar hij hier een duidelijke mening over *)

Mbt je vraag naar voorbeelden mbt begrijpelijk uitleggen, die zijn er heel veel, onderstaande geeft denk ik indruk, laat maar weten als je meer/ of andere info nodig hebt:

<https://www.lezenenschrijven.nl/over-stichting-lezen-en-schrijven/actueel/corona-begrijpelijke-taal> (tips van rivm worden in begrijpelijke taal uitgelegd; gericht op de ongeveer 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, bijvoorbeeld met een video om uit te leggen wat 1,5 meter afstand is ect)

<https://www.pharos.nl/coronavirus/begrijpelijke-informatie-over-het-nieuwe-coronavirus/> (weet van Pharos dat deze info in verschillende talen zelf vanuit het buitenland wordt opgezocht, is binnen eu weinig info in verschillende talen beschikbaar schijnbaar)

<https://www.facebook.com/syriersgezond> (er zijn verschillende facebook pagina's waarin Syrische en Eritrese zorgprofessionals uitleg geven over corona, ondersteund door professionals van GGD'en en Pharos).

<https://ggdgelderlandzuid.nl/gezondheid/infectieziekten/informatie-over-infectieziekten/coronavirus-covid-19/corona-informatie-in-begrijpelijke-taal/#licht-verstandelijke-beperking>

(GGD en bieden ook begrijpelijke info aan aan tal van doelgroepen).

<https://begrijpelijkecommunicatie.nl/> (netwerk van zorgorganisaties waar na iedere persconferentie de maatregelen in begrijpelijke taal wordt uitgelegd, gericht op mensen met een beperking en laaggeletterden)

groetjes

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Centrum voor Voeding, Preventie en Zorg
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
tel 030 5.1.2e
mob 06 5.1.2e
fax 030 5.1.2e
email 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)
Niet aanwezig op 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e, PhD

Centre for Nutrition, Prevention and Health Services
National Institute for Public Health and the Environment
P.O. Box 1, 3720 BA
Bilthoven, The Netherlands
T +31 30 5.1.2e
M +31 6 5.1.2e
F +31 30 5.1.2e
E 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: zondag 28 februari 2021 13:20

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: Doorst: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag

Is voor dit stuk dat morgen gepubliceerd moet worden...

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Datum: 28 februari 2021 om 13:06:23 CET

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: Doorst: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag

Ha 5.1.2e

Inhoudelijk mooi hoofdstuk is het worden - maar wel erg uitgaande van de rationeel denkende mens die zelf afwegingen maakt, gericht is op tekst en hoger opgeleid is mijn indruk.

Dat was ook de reden om in de app-groep van de adviesraad nog wat input te vragen. Kan gevoelig liggen bij NKC heb ik gemerkt om aandacht te vragen voor mensen die minder met tekst uit de voeten kunnen, maar toch graag een poging daartoe. Ik heb een paar wat meer visuele voorbeelden toegevoegd. Plus wel een verwijzing naar Pharos, ik blijf het nl erg bizar vinden dat die club niet benut wordt door het VWS, NKC & DPC in deze pandemie.

Het hoofdstuk lijkt overigens wel een lofzang op eerdere persconferenties, waren er echt maar zo weinig andere voorbeelden te vinden? Zijn de wp-leiders ook om concretere voorbeelden gevraagd? Als NKC morgen wil publiceren is het daar nu te laat voor helaas.

Check ook nog even goed de web-linken in de tekst.

Belangrijk dat onze versie wel mee kan in de NKC handleiding en op onze website, dus niet alles is nu mogelijk - dat snap ik. Maar ik zou er wel een oproep bij zetten dat we ons aanbevolen houden voor goede voorbeelden uit de praktijk ter illustratie van de verschillende principes.

Groet & succes!

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e >

Datum: 28 februari 2021 om 12:51:04 CET

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Onderwerp: Re: communicatiemethoden voor ondersteunen gedrag